

Tiltakskort

Barneekteskap

Vedlegg 3 til RS 2015-007

En veileder til hvordan du skal følge opp mindreårige beboere i mottak som er utsatt for barneekteskap

Når skal du følge opp?

Du skal følge opp dersom du har *begrunnet bekymring eller mistanke* om at en beboer under 18 år (enslig mindreårig eller medfølgende barn)

- kommer sammen med sin ektefelle til Norge, eller opplyser å ha ektefelle i Norge
- oppgir å ha ankommet med en forlovede, kjæreste eller venn, eller oppgir å ha dette i Norge (det betyr at de kan være religiøst gift), eller
- mottaket mistenker at beboeren er mindreårig og er gift eller forlovet eller er i en ekteskapslignende situasjon (kan ha oppgitt uriktige opplysninger om alder og relasjon)
- kommer sammen med eget barn og barnets andre forelder.

Hvem skal du varsle til?

- **Melde til UDI ved regionkontoret for å omregistrere til EMA og vurdere flytting:** En mindreårig ektefelle skal registreres og få ivaretatt sine rettigheter som EMA (enslig mindreårig asylsøker) når hun eller han søker beskyttelse og den mindreårige ikke ankommer sammen med egne foreldre. Hvis den mindreårige ektefellen ikke er registrert som enslig mindreårig asylsøker (EMA), skal mottaket umiddelbart melde fra til regionkontoret. Regionkontoret skal be Barnefaglig enhet i Asylavdelingen om å omregistrere til EMA-sak. Det er utarbeidet egne rutiner for botilbud for mindreårige ektefeller.
- **Melde til Fylkesmannen for å oppnevne representant:** Den enslige mindreårige skal få oppnevnt representant, som skal ha det juridiske foreldreansvaret. Ektefellen skal ikke anses som representant eller omsorgsperson til mindreårig ektefelle. Hvis den mindreårige ektefellen ikke har fått oppnevnt representant, skal mottaket melde fra til fylkesmannen.
- **Melde til barnevernet:** Du skal sende skriftlig bekymringsmelding til barnevernet hvis du har opplysninger eller mistanke om at en mindreårig beboer er utsatt for barneekteskap (forlovet eller gift). I meldingen skal det presiseres om den mindreårige er gravid eller har barn, og om den mindreårige oppholder seg på voksenmottak sammen med ektefellen. Dersom situasjonen er akutt skal du i tillegg kontakte barneverntjenesten på telefon. Mottaket skal melde selv om andre instanser (for eksempel PU eller UDI) har meldt. Du skal sende kopi av bekymringsmeldingen til UDIs regionkontor.

- **Opplysninger til politiet:** Hvis beboeren er *under 16 år*, skal du i tillegg til å varsle barnevernet gi opplysninger (både skriftlig og muntlig) til **politiet** om barneekteskapet for å avverge straffbare handlinger. Seksuell omgang med en person under 16 år er straffbart. Du skal sende kopi av den skriftlige meldingen til UDIs regionkontor.

Hvis du har en begrunnet mistanke om menneskehandel, seksuallovbrudd, tvangsekteskap eller annen vold i nære relasjoner, skal du varsle politiet selv i saker der personen er over 16 år. Du skal gjennomføre en samtale for å identifisere om beboeren kan være utsatt for slike overgrep (se tiltakskort i vedlegg 1 og 2).

Dersom du har meldt fra til både politiet og barnevernet, skal du gjøre begge instanser kjent med at de begge har mottatt melding.

Du finner **mer informasjon** om når, hvordan og til hvem du kan gi opplysninger om barneekteskap i *Tiltakskort om utlevering av opplysninger* i vedlegg 4.

Hvordan skal du følge opp på mottaket?

Mottaket har ansvar for å ivareta den daglige omsorgen for enslige mindreårige. Mottaket skal opprette en særkontakt for den mindreårige

Gjennomføre samtale for å identifisere behov for oppfølging

- Du skal i samtalen finne ut om beboeren kan være utsatt for menneskehandel eller vold i nære relasjoner, her under tvangsekteskap. Du skal også kartlegge om beboeren har behov for tilrettelegging av botilbudet. Du finner veiledning for gjennomføring av samtale i tiltakskort 1 og 2 (om hvordan finne ut om beboeren har behov for oppfølging).

Etter samtalen

Du skal:

- vurdere akutt oppfølging hvis det er fare for sikkerheten til beboeren. I tillegg til barnevernet, skal du alltid involvere politiet ved slike akutthåndteringer
- gi nødvendig tilrettelegging av botilbudet i mottak
- gi opplysninger om forholdet til UDIs regionkontor. Regionkontoret skal også involveres ved behov for tilrettelegging av botilbudet
- ettersende relevant opplysninger fra samtalen til barnevernet og eventuelt politiet

Registrering i Sesam

- En mindreårig ektefelle skal være registrert som EMA (enslig mindreårig asylsøker) Ektefeller under 18 år skal registreres med sesamkode enslig mindreårige jente/gutt uten følge.
- Ektefelle til den mindreårige skal ikke registreres som person med omsorgsansvar.
- Ved registrering i Sesam, skal den mindreårige ektefellen få eget registreringsnummer.
- Dersom den mindreårige er medfølgende barn til foreldre eller andre med omsorgsansvar, skal barnet være registrert som medfølgende barn.

Du kan ta kontakt for å få råd og veiledning. Send e-post til kompetanseteamet@bufdir.no, telefon 478 09 050, eller ta direkte kontakt med UDIs representant i kompetanseteamet.